

R a d a t e n d i ó a l a d i v e r s i t a t f u n d i o n a l 2013-2014

Pr o g r a m a d A c c e s s i b i l i t a t

Co m i t è de D i r e c c i ó E x e c u t i u
22 de m a i g de 2013

Su mari

Introducció: el compromís de la UOC amb l'accessibilitat	2
Principals eixos d'actuació	6
Accions	7
1 Organització i gestió de l'accessibilitat a la UOC	7
2 Serveis d'Adaptació per a Estudiants	8
3 Sensibilització i formació	10
4 Serveis d'Integració Laboral	11
5 Accessibilitat web	12
6 Accessibilitat física	14

Introducció: el compromís de la UOC amb l'accessibilitat

La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) està des dels seus orígens compromesa amb la inclusió social de les persones amb diversitat funcional, i per tant procura facilitar l'accessibilitat de la Universitat per a tot hom qui vulgui formar part dels diferents col·lectius de la nostra comunitat (estudiants, docents col·laboradors, professorat i personal de gestió). Parlem en aquest document de *diversitat funcional* i no de *discapacitat*, ja que la voluntat de la Universitat és afavorir l'autonomia i independència de tota persona afavorint les adaptacions necessàries dels llocs de treball i les eines i metodologies d'estudi, sense limitarse a donar resposta només a les necessitats de les persones amb certificació de discapacitat.

Si ens centrem en el nostre col·lectiu d'estudiants, hem de partir del fet que el nostre objectiu primordial és satisfer les necessitats d'aprenentatge de cada persona amb el màxim accés al coneixement. Per això la UOC ofereix un model educatiu basat en la personalització i l'acompanyament permanent de l'estudiant, més enllà de les limitacions de temps i d'espai. Es tracta, doncs, d'un model que aconseguirà intrínsecament el evades cotes d'igualtat d'oportunitats en l'accés a la formació, en què es sumen els esforços necessaris per a atendre les necessitats educatives específiques que pugui tenir els nostres estudiants.

En aquest sentit, doncs, el compromís de la Universitat és facilitar la formació adaptant-nos a les capacitats de les persones, mitjançant la personalització i l'acompanyament integral, sempre garantint l'assumpció de les competències necessàries per a l'obtenció d'una titulació determinada.

Per tal de fer avançar el compromís amb la garantia de l'accessibilitat, la UOC ha creat el Programa d'Accessibilitat, inserit dins de l'Àrea de Programació i Qualitat. La funció d'aquest Programa és la coordinació posada en marxa dels principals plans d'actuació marcats en aquest àmbit pel Comitè de Direcció Executiva de la Universitat. A més, el Programa coordina les activitats dels següents ens:

- Referents d'Accessibilitat
- Comitè d'Adaptació Curricular

El grup de Referents d'Accessibilitat és l'encarregat de coordinar les tasques dels diferents equips i intercanviar informació, i cada referent hi actua com a interlocutor de la seva àrea de gestió o dels estudis. Està format per representants dels equips de gestió del professorat.

El Comitè d'Adaptació Curricular té com a funció resoldre de manera individualitzada les adaptacions curriculars significatives en els casos d'estudiants en què es valori necessari.

El Pla d'atenció a la diversitat funcional que aquí es presenta té vigència des de l'any 2013 fins al 2014, i recull el treball que en aquest àmbit s'ha estat portant a terme en el si de la Universitat. Així, des del 2009 s'han establert diferents mecanismes de debat i coordinació interna dels quals han sorgit les propostes d'accions recollides en aquest document. Ens trobem doncs, com a precedents d'aquest pla amb els informes presentats al Consell de Govern el 2009 per l'ara extinta Comissió d'Accessibilitat (substituída pel grup de Referents d'Accessibilitat), en els quals es feia una anàlisi de la situació de la Universitat en matèria d'accessibilitat i una primera proposta d'actuacions (ambdues aprovades per Consell de Govern amb data 18 de març i 25 de novembre de 2009 respectivament). Els primers fruits d'aquest debat van ser els calendaris d'actuacions per al 2011 i el 2012 aprovats per la Comissió Estratègica d'Accessibilitat.

L'objectiu del Pla d'atenció a la diversitat funcional és dotar la Universitat d'un marc d'ar en el qual es pugui desenvolupar la missió i els valors de la UOC, fixant les directrius que marquin el camí que cal seguir per tal d'aconseguir una universitat inclusiva que afavoreixi al seu torn la inclusió social i laboral de les persones amb diversitat funcional.

Així, el Pla està directament relacionat amb les Normes d'organització i funcionament de la Universitat

(http://cv.uoc.edu/UOC/a/comunitat/normes_UOC/normes_organitzacio.htm#missio):

- En la missió, quan es diu que la UOC busca «facilitar l'accessibilitat de les persones a la formació, mitjançant un disseny educatiu basat en la personalització i l'acompanyament integral».
- En els principis orientadors: un dels principis que desenvolupa aquesta missió és el d'ofrir formació permanent d'acord amb les necessitats personals.
- En l'art. 32 «La UOC garantirà la igualtat d'oportunitats del còl·lectiu d'estudiants i resta de membres de la comunitat universitària amb discapacitat, i es compromet a fer el màxim esforç per incorporar al·l'estud les persones que avui, per raons de discapacitat de qual sevd tipus, encara no s'hi poden incorporar».

També té vides amb el Pla estratègic 2009-2014 de la UOC (http://cv.uoc.edu/UOC/di rtrauoc/docs/actuaita/rrhh/docs/PLA_CAT.pdf):

- En els valors, quan es diu que la UOC és una universitat «**Oberta**. Oberta a les persones, a les idees, a les cultures i al món. Oberta al territori, amb presència a la societat i al servei del benestar. És una universitat que

aposta pels continguts oberts, l'accessibilitat, la mobilitat i el programari lliure».

- En l'acció 3, de l'objectiu operatiu 1.3 de l'eix estratègic de formació: Avançar en l'accessibilitat al Campus Virtual i en la seva personalització i adaptació a les necessitats dels usuaris.

Amb l'aprovació d'aquest Pla d'acció a la diversitat funcional es voldrà complir el mandat de la legislació vigent: disposició addicional vint-i-quatre de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats (LOU); disposició addicional quarta de la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats (modificació de la LOU).

Finalment, cal recalcar que el Pla s'inspira en els principis de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides, i en les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut recollides en el seu llibre mundial sobre la discapacitat, que s'adapten al context de la UOC a continuació (<http://www.who.int/dsbilities/worldreport/2011/es/index.html>):

Recomanació 1: Possibilitar l'accés a tots els sistemes i serveis convencionals

- S'ha d'apostar a la UOC pel disseny universal, procurant que d'entrada els serveis que s'ofereixen siguin accessibles.

Recomanació 2: Invertir en programes i serveis específics per a les persones amb discapacitat

- Tot i que es segueixin les pautes del disseny universal, sempre hi haurà la necessitat d'ofrir serveis específics i adaptacions per a persones amb diversitat funcional. Per tal de poder-ho fer s'ha de disposar dels recursos necessaris.

Recomanació 3: Adoptar una estratègia i un pla d'acció nacionals sobre discapacitat

- La UOC ha de tenir plans d'actuació per a la millora de l'accessibilitat amb el compromís suficient per part de l'administració per a poder portar-los a terme.

Recomanació 4: Asssegurar la participació de les persones amb discapacitat

- S'ha de mantenir un contacte constant i fluid amb les persones amb diversitat funcional per a assegurar que donem la resposta adequada a les seves necessitats. Això voldrà dir contactes amb el col·lectiu d'estudiants, treballadors i

cd·laboradors de la UOC en aquestes circumstàncies, i també amb associacions i xarxes del sector.

Recomanació 5: Millorar la capacitat dels recursos humans

- S'ha d'assegurar la formació de l'equip de la UOC per a donar un nivell de servei adequat a aquest cd·lectiu.

Recomanació 6: Proporcinar finançament suficient i millorar l'accessibilitat

- La millora de l'accessibilitat i de l'atenció a les persones amb diversitat funcional ha de ser una prioritat d'ara de la Universitat, i això es demostra dedcant-li recursos i fent que sigui fàcil per al cd·lectiu de persones afectades poder accedir a la universitat en igualtat d'oportunitats.

Recomanació 7: Fomentar la sensibilització pública i la comprensió de la discapacitat

- S'han de portar a terme accions de sensibilització per a garantir que l'equip de la UOC té l'accessibilitat en compte a l'hora de portar a terme les seves funcions.

Recomanació 8: Millorar la recopilació de dades sobre discapacitat

- S'ha de millorar el tractament i la gestió de la informació que tenim sobre aquest cd·lectiu de persones a la UOC per tal d'assegurar la qualitat de l'atenció que els oferim.

Recomanació 9: Reforçar la recerca sobre discapacitat i donar-li suport

- S'ha de promoure la recerca i la innovació que busqui millorar el coneixement que tenim sobre com atendre de la millor manera possible les persones amb diversitat funcional en el context de la UOC, una universitat a distància amb un ús intensiu de la tecnologia.

Principals eixos d'actuació

- Eix 1. Organització i gestió de l'accessibilitat a la UOC
- Eix 2. Serveis d'Adaptació
- Eix 3. Sensibilització i formació
- Eix 4. Serveis d'Integració Laboral
- Eix 5. Accessibilitat web
- Eix 6. Accessibilitat física

Accions

1. Organització i gestió de l'accessibilitat a la UOC

- 1.1. Revisar el tractament del informació sobre els estudiantats amb necessitats educatives específiques, per a assegurar el respecte de l'alegalació sobre protecció de dades.
Responsable: Gabinet Jurídic/ Sistemes d'Informació
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 1.2. Crear un document de consentiment informat d'ús de les dades sobre discapacitat.
Responsable: Gabinet Jurídic/ Sistemes d'Informació
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 1.3. Garantir que els serveis d'acció als estudiantats de la UOC donen resposta a les necessitats d'acció dels estudiantats amb diversitat funcional d'acord amb els nivells de servei establerts.
Responsable: Àrea d'Estudiantats
Calendari: desembre 2014
Observacions:
- 1.4. Consoldar en l'estructura organitzativa el Programa d'accessibilitat per tal que pugui assumir les funcions aprovades per Consell de Govern.
Responsable: Comissió Estratègica d'Accessibilitat
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 1.5. Fer prospecció sobre la possibilitat d'aconseguir finançament extern per a tirar endavant les diferents actuacions per a la millora de l'accessibilitat de la Universitat.
Responsable: Programa d'accessibilitat
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 1.6. Avaluar els resultats de les accions proposades en aquest eix.
Responsable: Programa d'accessibilitat
Calendari: desembre 2014
Observacions:

2. Serveis d'Adaptació per a Estudiants

- 2.1. Treballar amb grups reduïts d'estudiants amb diversitat funcional i més grans de 65 anys per a conèixer més a fons les seves necessitats i la seva valoració respecte del·l'estudi a la UOC.
Responsable: Tècnica d'Educació
Calendari: primer semestre 2013
Observacions: Realització d'entrevistes per a recollir les necessitats d'estudiants majors de 65 anys al·hora d'interactuar amb el Campus Virtual de la UOC.
Calendari: segon semestre 2013
Observacions: Entrevistar i realitzar tests d'usabilitat amb estudiants amb discapacitat motora, auditiva i cognitiva.
- 2.2. Tenir dades fiables i un perfil estadístic de l'estudiant amb diversitat funcional i de més grans de 65 anys a la UOC. Tenir informació sobre el rendiment acadèmic d'aquest col·lectiu d'estudiants.
Responsable: Oficina de Planificació i Qualitat
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 2.3. Fer difusió al teixit associatiu dels serveis que ofereix la UOC a les persones amb diversitat funcional perquè en faci difusió entre els seus associats.
Responsable: Programa d'accessibilitat
Calendari: juny 2014
Observacions:
- 2.4. Elaborar a aprovació per part de la Comissió Estratègica d'Accessibilitat un reglament de funcionament del Comitè d'Adaptació Curricular.
Responsable: Comitè d'Adaptació Curricular
Calendari: novembre 2013
Observacions: Aquest reglament hauria d'establir d'ara endavant quan actua, a petició de qui, com es vehicula en aquestes peticions, com s'aprova l'actuació que cal realitzar per part del Comitè, com es donen les seves decisions, el caràcter vinculant o no d'aquestes per a la resta de la institució i com es gestiona l'informació documentada i el·l'adonada amb els casos tractats pel Comitè.
- 2.5. Aprovar un model d'informe sobre els casos tractats en el Comitè d'Adaptació Curricular.
Responsable: Comitè d'Adaptació Curricular
Calendari: desembre 2013

Observacions: Redacció d'un document que serveixi com a registre i per a
fondre al si interessats les accions que cal realitzar per a cada cas avaluat
pel Comitè d'Adaptació Curricular.

- 2.6. Avaluar els resultats de les accions proposades en aquest eix.
Responsable: Programa d'accessibilitat
Calendari: desembre 2014
Observacions:

3. Sensibilització i formació

- 3.1. Assegurar la formació/informació dels col·laboradors docents sobre com actuar amb un estudiant amb diversitat funcional.
Responsable: Àrea de Serveis Acadèmics
Calendari: desembre 2014
Observacions: Fer formació a llarg del període de vigència del Pla.
- 3.2. Considear l'existència d'accions de formació en matèria d'atenció a la diversitat funcional al catàleg del Pla anual de formació interna, i garantir que són següides pels membres de l'equip propi (gestió i professorat) que interveuen en l'atenció directa a usuaris/estudiants.
Responsable: Àrea de Persones
Calendari: desembre 2014
Observacions: A llarg de tot el període de vigència del Pla.
- 3.3. Considear l'existència d'accions de formació en matèria d'accessibilitat web al catàleg del Pla anual de formació interna, i garantir que són següides pels membres de l'equip propi per a qui sigui més pertinent.
Responsable: Àrea de Persones
Calendari: desembre 2014
Observacions: A llarg de tot el període de vigència del Pla.
- 3.4. Portar a terme accions de sensibilització per a l'equip propi (gestió i professorat).
Responsable: Àrea de Persones
Calendari: desembre 2014
Observacions: A llarg de tot el període de vigència del Pla.
- 3.5. Promoure l'adopció dels principis d'accessibilitat universal i disseny per a tot hom en els continguts de la docència.
Responsable: Oficina de Ràfificació i Qualitat
Calendari: desembre 2014
Observacions: A llarg de tot el període de vigència del Pla.
- 3.6. Avaluar els resultats de les accions proposades en aquest eix.
Responsable: Programa d'accessibilitat
Calendari: desembre 2014
Observacions:

4. Serveis d'Integració Laboral

- 4.1. Treballar per a garantir l'accessibilitat dels continguts de l'espai *Unex-te a la UOC*

Responsable: Àrea de Persones

Calendari: desembre 2014

Observacions:

- 4.2. Garantir l'accessibilitat de la *Intrauoc* per al'equip propi.

Responsable: Comunicació

Calendari: desembre 2014

Observacions:

- 4.3. Incorporar els criteris d'accessibilitat al disseny i creació de les eines de gestió de l'equip propi.

Responsables: Àrea de Sistemes d'Informació

Calendari: desembre 2014

Observacions: Durant el passat any 2012 s'ha incorporat als plecs i contractes l'obligatorietat de compliment de l'estàndard AA en els nous projectes d'eines de gestió de l'equip propi. També s'han afegit guies que fan referència a les eines que cal utilitzar per a garantir el nivell AA en les aplicacions. Durant 2013 s'han d'incorporar processos que garanteixin que els proveïdors tenen en compte els criteris d'accessibilitat en els desenvolupaments.

- 4.4. Avaluat els resultats de les accions proposades en aquest eix.

Responsable: Programa d'accessibilitat

Calendari: desembre 2014

Observacions:

5. Accessibilitat web

- 5.1. Redactar normes generals per a editors que fan servir gestors de continguts. Caldrà fer una versió per a cada eina d'edició que es faci servir, per tal de facilitar la utilització accessible d'aquestes eines.
 Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
 Calendari: març 2013 primera versió guà; desembre 2013 versió final
 Observacions: Es proposa en primer lloc analitzar quins gestors de continguts es fan servir a la UOC. En una primera fase es crearà la guia per a un dels CMS i progressivament s'anirà ampliant per als altres CMS.
- 5.2. Recopilar/consensuar eines automàtiques perquè els caps de projecte facin una mínima revisió de l'accessibilitat dels *frontends* enviats per proveïdors, indicant en la facilitat d'ús i la data redactada en els resultats obtinguts.
 Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
 Calendari: 2013 recull d'eines; desembre 2014 proposta d'eines que cal emprar
 Observacions: Durant el 2013 es cerquen les eines i s'analitzen amb projectes pilots. D'aquest recull es proposarà una llista d'eines que es poden emprar per a realitzar aquesta anàlisi.
- 5.3. Redactar normes generals per a l'edició de vídeos i en general tot el contingut multi mèdia. Caldrà establir un criteri per a decidir en quins casos no cal fer tot i moment accessible aquest contingut.
 Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
 Calendari: març 2014 document redactat
 Observacions: Durant 2013 es cerquen les guies ja publicades. A partir d'aquestes es fa una proposta de criteris que ha de seguir la UOC. A partir del 31 de desembre del 2014 tots els continguts multi mèdia nous haurien de complir l'accessibilitat marcada per aquesta guia.
- 5.4. Fer recomanacions sobre els diferents tipus d'arxius i la seva accessibilitat.
 Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
 Calendari: febrer 2013 anàlisi; desembre 2013 guies
 Observacions: Hi ha un gran nombre de tipus de fitxers, per la qual cosa es proposa en una primera fase analitzar quins formats s'estan emprant actualment a les aules. A partir d'aquesta anàlisi es poden anar creant les guies perquè es generin documents accessibles. Actualment ja tenim una guia amb diversos formats com pot ser Word, etc. (<http://www.ud.cat/servis/seu/UbLxt/dhorm/recursos/guies.htm>).
- 5.5. Consensuar una metodologia d'anàlisi d'accessibilitat.

- Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
Calendari: març 2014 metodològica definida
Observacions: Durant 2013 es farà un estudi de les metodologies que es poden fer servir per a analitzar un projecte. Les proposarà una metodologia a que caldrà complir. A partir del 31 de desembre de 2014 tots els projectes nous hauran de seguir aquesta metodologia
- 5.6. Definir un procés de revisió de l'accessibilitat.
Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
Calendari: 2014 procés definit
Observacions: Una vegada tinguem les metodologies si elles es pot definir un procés per a anar analitzant l'entorn.
- 5.7. Incorporar millores específiques en els espais informàtics del Campus Virtut que tenen relació amb el procés de matrícula per a millorar l'accessibilitat.
Responsable: Àrea d'Estudants
Calendari: desembre 2014
Observacions:
- 5.8. Millorar l'accessibilitat de l'aula
Responsable: Àrea de Tecnologia Educativa
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 5.9. Millorar l'accessibilitat del Servei d'atenció de consultes en el marc del projecte Actualització del sistema d'atenció
Responsable: Àrea d'Estudants
Calendari: desembre 2013
Observacions:
- 5.10. Revisió de l'accessibilitat del portal i correcció de les errades més greus.
Responsables: Àrea de Sistemes d'Informació
Calendari: desembre 2013
Observacions: Es revisaran els elements del portal (excepte *Estuda a la UOC* i webs autònoms) de la correcció formal dels continguts perquè segueixin l'estàndard AA tant com es pugui. Això inclou la revisió de l'HTML i CSS, l'ús d'elements accessibles, imatges, enllaços, patrons de colors, editors accessibles (CKEditor) i una guia de recomanacions per als usuaris editors en OpenCMS.
- 5.11. Avaluació dels resultats de les accions proposades en aquest eix.
Responsable: Programa d'accessibilitat

Calendari: desembre 2014
Observacions:

6. Accessibilitat física

- 6.1. Assegurar la millora contínua en l'accessibilitat dels edificis i instal·lacions de la UOC, sempre d'acord amb la normativa vigent en cada moment.

Responsable: Vicegerència de Gestió

Calendari: desembre 2014

Observacions: Realitzar un seguiment continu al llarg de tot el període 2013-2014.

- 6.2. Avaluar els resultats de les accions proposades en aquest eix.

Responsable: Programa d'accessibilitat

Calendari: desembre 2014

Observacions: